

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לזין נ' הירש

לפני כבוד השופט אריאל צימרמן

התובע: איתמר לזין

נגד

הנתבע: דב הירש

ב"כ התובע: עו"ד שלומי וינברג ועו"ד ניצן גורן
ב"כ הנתבע: עו"ד לידור איזון

פסק דין

תביעה שעיקרה בלשון הרע, 600,000 ₪ סכומה, ועניינה במסע פרסום מתמשך שהנתבע, עורך דין, יזם במרשתת נגד התובע, שהוא עיתונאי וחוקר, כתגובת נקם נטענת לפרסום ידיעה עיתונאית של התובע על אודות הנתבע ולסכסוך משפטי אחר בין השניים.

רקע

1. חרף היקף התביעה והיקף טענותיו של התובע, הדברים ייסקרו בתמציתיות רבה, זאת בשים לב להגנה המצומצמת בהיקפה שהעמיד הנתבע, אשר הצטמצמה עוד יותר במהלך הדיון ובמיוחד לעת סיכומים.

2. התובע, מר איתמר לזין (להלן: **לזין**), כך התביעה, הוא עיתונאי מזה עשרות שנים, המשמש כעורכו המשפטי של אתר החדשות News1. התובע מציג עוד כי הוא חוקר שואה מוערך, שפרסם 15 ספרים ומאות כתבות ומאמרים בנוגע לשואה, זכה בפרס בוכמן של יד ושם ובאותות הוקרה וציון לשבח לרוב, ומרצה בשורה ארוכה של מוסדות. הנתבע, עו"ד דב הירש (להלן: **הירש**), מציג עצמו כעיתונאי בעברו ועו"ד בהווה, אף שגם כיום הוא "פובליציסט המפרסם מאמרי דעה", הגדרתו.

3. ראשיתם של הדברים, כך טוען לזין, בפרסום ידיעה פרי עטו שלו על אודותיו של הירש (נספח 7 לתצהיר לזין): הירש היה נתבע ואף תובע שכנגד בהליך בלשון הרע שהתנהל בבית משפט השלום בעפולה (ת"א 34375-09-15 **שלזינגר נ' הירש**). באותו הליך טען אותו שלזינגר כנגד הירש כי הלה פרסם סדרת פרסומים קשים ופוגעניים כדי להתנכל לו ולאביו. בידיעה, שכותרתה "עו"ד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לזין נ' הירש

הכפיש – ושיקר בביהמ"ש", ציין לזין כי בפסק הדין שניתן בהליך חויב הירש לפצות את הצד שכנגד ב-120,000 ₪ ובהוצאות של 25,000 ₪, לאחר שפרסם תמונות בעירום כמעט מלא של האחר, ייחס לו התערטלות בפומבי, טען שהוא מעודד שימוש בסמים קשים ותהה כיצד אותו אדם יכול להיות מורה, אך בהליך התכחש לכך שהוא פרסם את התמונות. לזין הביא מן האמור בפסק הדין שלפיו "עדותו של הירש הייתה מתפתלת, לא עקבית ולא מהימנה" וביחס לטענות הירש נקבע כי "אין בין הטענות לבין האמת כל קשר". פרסום זה, כך עולה מתביעת לזין, עורר עליו את חמתו של הירש.

4. בתחילה, כך התביעה, הגיב הירש לפרסום אותה ידיעה בהגשת צמד תביעות נגד לזין ונגד המו"ל, האחת בטענה להפרת זכויות יוצרים והאחרת בלשון הרע (תא"מ 78165-01-19 ותא"מ 36135-03-19, בבית משפט השלום בעפולה); יצוין כי עולה שאלו הסתיימו בינתיים בפסק דין כהוראת סעיף 79א לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984, שבו חויב המו"ל לבדו ולזין הופטר. עיקר הוא כי בהליכים התקיים דיון מקדמי ביום 5.9.2019, שהיה סוער במיוחד, ולטענת לזין היה בו להבהיר להירש כי יזכה בפיצויים נמוכים אם בכלל. למחרת בבוקר, יום 6.9.2019, החל לטענת לזין "מסע הכפשות ושקרים" של הירש נגדו, זאת "אם כדי לפרוע את תסכולו [של הירש] ואם בניסיון לסחוט [מלזין] לכל הפחות את הסרת הידיעה". זאת עשה הירש בדף הפייסבוק שלו (המוגדר בתביעה "הדף הראשי"), בפרסמו בתוך יום שבעה פרסומים נפרדים שונים (פירוט – ס' 29 לתביעה ואילך), שראשיתם הכרזה של הירש כי "אני עוקב אחרי הפרסומים של איתמר לזין ו[א]ציג לכם אותם באור הגנאי הראוי"; המשכם בתיאור כי לזין הוא "העיתונאי העלוב"; "חסר ההשכלה והמוסר"; "שווא ישראל ... שאין לו בושה אפילו לפגוע בזכר הנספים בשואה"; "עיתונאי שקרן"; "בוגד ... סוף יש עיתונאי ימני וגם הוא יוצא בוגד! והבוגדים האלה הם הכי מסוכנים..."; "תדעו לכם שהוא מתאר פה את חוויית הגירושין הפרטית שלו"; "איתמר לזין לבית הסוהר. עיתונאי שכותב שהסיבה לא להצביע לרוה"מ... היא אשתו... צריך להיכנס לבית סוהר"; בין היתר. רצף זה נמשך גם בימים הבאים, סוקר לזין (ס' 41 ואילך לתביעתו): "באים לעיתונאים: איתמר לזין תתכונן לשבוע הקשה בחיידך"; "כך נראית שחיתות עיתונאית... תקף, השמיץ והכפיש את לשכת רואי החשבון... מה עשו? מינו אותו לעורך בטאון לשכת רואי החשבון וככה הורידו אותו מהגב שלהם. וכך כבר 13 שנה האיתמר לזין הזה אוכל חינם על חשבון הציבור. האם זו לא שחיתות?! שוחד?! סחיטה?! ... ועוד. לזין שלח מכתב התראה; הירש הגיב בפרסום נוסף: "תקשיב טוב מר לזין – תרשום לפניך – הפרסומים שלי לא יפסקו ואף יתרבו וסופם יהיה כשאתה תחדל להיות עיתונאי. יש עיתון שסגרתי ו-2 עיתונאים כבר שלחתי הביתה ואתה תהיה השלישי. כל האמצעים המשפטיים כשרים. אני ואתה עד סוף הקריירה שלך" (ס' 48 לתביעה); קריאה ל"פיטוריו של איתמר לזין מעריכת הניוז-לטר של מחוז מרכז"; "מהיום אני לוקח את זה כפרוייקט אישי ואעשה ככל שעל ידי [כך במקור] עד שהלשכה תשלח את איתמר לזין הביתה"; מעין ביקורת על ספרו של לזין "קאפו באלנבי" שם נאמר בין היתר: "איתמר לזין – סופר יהודי מכפיש השואה... בורות מוחלטת בתחום... הסופר נוקט עמדה אישית נגד הקאפואים בכלל ובכל עושה הכללה אסורה שהיא אחד ממרכיביה היסודיים של הגזענות, דבר המעיד שהסופר לא למד דבר מלקח השואה המרכזי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לז"א 19

של הכללה וגזענות... דוגמה רעה להשמצה של זכר קורבנות השואה... משמיץ שואה ולא חוקר שואה... אתה ראוי לגנאי ולך תתבע אותי על זה"; ועוד.

5. בעקבות גל פרסומים זה, שרק עתה זכה גם לשם המספר ("הגל הראשון") הגיש לז"א ביום 24.9.2019 תביעה בסך 400,000 ₪, שעילותיה הן בלשון הרע ופגיעה בפרטיותו (זאת בזיקה לתיאורים הקשורים בהיותו גרוש), ועתר להורות להירש להסיר את הפרסומים ולהתנצל.

6. תביעה זו, ולמעשה - מכתב ההתראה שקדם לה ביומיים - אך הניעו לטענת לז"א את הירש לתקוף אותו ביתר שאת. הירש הקים דף פייסבוק נוסף, ו"ייעודי" לז"א ביום 23.9.2019, "איתמר לז"א העיתונאי" שמו (להלן: **הדף השני**); ועוד דף "ייעודי" לז"א הקים הירש ביום 4.10.2019, "עמוד לביקורת עיתונאית וספרותית על פרסומיו של איתמר לז"א" (להלן: **הדף השלישי**). באותו יום אף הקים אתר אינטרנט "ייעודי" ושמו "באים לעיתונאים: מי אתה איתמר לז"א?!" (להלן: **האתר**). בגדרי כל אלה בא גל שני וחמור עוד יותר של פרסומים, טען לז"א (ס' 54 ואילך). כך, מתוך 27 פרסומים בדף הראשי של הירש, 22 יוחדו לז"א, ובהם: "מכפיש קורבנות שואה בכינוי בוגדים..."; "מטשטש בפרסומיו את הגבול בין אמת לשקר והוא זה שלא ראוי להמשיך בתפקידו העיתונאי..."; "לאיתמר לז"א אין כל השכלה אקדמית ומלבד כתיבה על חיים של אחרים הוא לא עשה שום דבר תורם ומועיל לחברה בחיים שלו..."; "בושה וחרפה שלא הייתה כדוגמתה בתקשורת הישראלית... לא מבין איך התקשורת הישראלית עוד לא הקיאה מתוכה את איתמר לז"א"; "איתמר לז"א אומר שקורבנות השואה הלכו כצאן לטבח ולכן ראויים לבוז... להשוות יהודי לחיה, לצאן?... קולם של 6 מליון יהודים קורא בוז לאיתמר לז"א. חייבים להציל את זכר קורבנות השואה ממכחיש השואה הזה"; "בושה לאתר News1 שיש מדור מכפיש שכזה. לקחתי על עצמי לטפל בעניין"; "הוא גרוש + 3 ומתלבש ממש גרוע בבגדים הגדולים עליו ולא מגוהצים ונעלי ספורט עם חליפה. גם אבא שלו היה עיתונאי לא כל כך מוצלח..."; ועוד.

7. אותו "גל שני" הניע את לז"א לעתור ביום 22.10.2019 ולקבל רשות לתיקון כתב תביעה מתוקן, הנסב גם על פרסומים אלה, כאשר סכום התביעה הוגדל כדי 600,000 ₪.

8. התגונן הירש: "תביעת השתק". לז"א מבקש למנוע מהירש "לפרסם ובהמשך אף לאגד ספר, מאמרי דעה וביקורת שמפרסם מר הירש... בגין השאר גם בהתייחס לפרסומיו העיתונאיים והספרותיים של מר לז"א". מאמרים אלה רבי חשיבות ציבורית, נטען. את זרע הסכסוך מוצא הירש - בניגוד עובדתי ברור לנטען בתביעה, מבחינה כרונולוגית - עוד ביום השואה בשנת 2018, שאז לטענתו פרסם הירש "ביקורת נוקבת... על ספרו של מר לז"א 'קאפו באלנבי'". את הפרסומים מגדיר הירש כ"פולמוס רב זרועות, אקדמי ואידאולוגי באופיו, אשר לעיתים... הידרדר השיח הפולמוסי שהתנהל במרשתת ובשאר מדיה חברתית לתחתית שמוטב היה אילמלא היה כך". אין בכך כדי לחרוג מן הנהוג ברשתות החברתיות ובמרשתת, כך הירש. את עיקר הגנתו הוא מקדיש לכך

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לז"א 19-09-58560

ש"הפוסל – במומו פוסל" (עמ' 2 לכתב ההגנה), בסוקרו פרסומים נטענים של לז"א (שזוער כ" רובם לא מצאו ב"טוי נאות כנספחים לכתב ההגנה, ובהמשך לתצהיר), שבהם השתמש לז"א לטענת הירש בלשון בוטה משל עצמו. בפרט הל"ן הירש על כ" לז"א פרסם כתבה במדור המכונה "עוכרי ד"ן" שם כ"נה את הירש "שקרן" ו"מכפיש". הירש ראה עוד להדרש לאירועי הד"ן המקדמי בסכסוך המשפטי בין הצדדים בבית המשפט בעפולה ביום 5.9.2019. לז"א פרסומיו שלו, כך הירש, ה" שאינם אלא הבעת דעה וביקורת על דברים שכתב מר לז"א בעניינים המתמקדים בסוגיות הקרובות ללבו של הירש וכולם בעלי חשיבות ועניין ציבורי, הם השואה, ניצוליה וקורבנותיה; פרסומים נגד עורכי ד"ן ובהם הירש עצמו; פרסומים של לז"א נגד שופטים; ופרסומים של לז"א נגד ראש הממשלה הנכבד דאז מר נתניהו ורעייתו. כל אלה, כך הירש, כלל אינם מהווים "פרסום לשון הרע" (אף כ" לא פירט); הם פרסומים מותרים "בין היתר" בהתאם להוראות חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להל"ן: **החוק**), במובן האמור בסעיפים 13(5) לחוק (פרסום אגב ד"ן משפטי); 13(7) (ד"ן וחשבון הז"ן על ד"ן) ו-13(11) (פרסום חוזר); עומדת להירש הגנת האמת בפרסום שבסעיף 14 לחוק; ועומדת לו הגנת תום הלב, כאמור בס' 15(2) לחוק (חובה מוסרית או חברתית); 15(3) (הגנה על עניין אישי כשר של הנתבע); 15(4) (הבעת דעה על התנהגות התובע בקשר לעניין ציבורי); 15(5) (הבעת דעה על התובע כבעל ד"ן בד"ן); 15(6) (ביקורת על יצירה ספרותית או עיתונאית), ו-15(10) (פרסום על מנת לגנות או להכחיש את לשון הרע). רוב רובן של הגנות אלה, ייאמר מראש, זנח הירש לעת סיכומיו. הירש טען עוד כ" אין באמור כל פגיעה בפרטיותו של לז"א.

9. עוד טרם הוכחות ואגב ניהול ההליך בחר הירש להסיר את כל הפרסומים מדפי הפייסבוק ואתר האינטרנט שלו, אף כ" הדגיש כ" הדבר נעשה רק עד להכרעה בהליך, שאז יידע אילו פרסומים בעניינו של לז"א בידו לשוב ולהעלות. בעלי הד"ן הגישו תצהיריהם, שחזרו ככלל על האמור בכתבי הטענות; לז"א אף הוסיף בלא התנגדות תצהירי הפרכה, שבאו לקעקע את טענותיו של הירש. שני הצדדים ראו להוסיף, בלא חיוניות של ממש, תצהירי גורמים שנכחו בד"ן שהתקיים בסכסוך המשפטי ביניהם בבית משפט השלום בעפולה: לז"א את תצהירו של עו"ד אסרסי, שייצג שם את מו"ל האתר, והירש את תצהירי עורך דינו באותו ד"ן וכן של תושב עפולה שנכח במקום. תרומתם של אלה לד"ן שלפניי, שהייתה בספק רב אף קודם הוכחות, הפכה מיותרת ודאי בכל הנוגע להירש כאשר עדיו כלל לא התייצבו, בלא הסבר, ועוד יותר מכך התייתרה כאשר הירש אינו אווז עוד בהגנה הקשורה בהליך המשפטי, דוגמת זו שבסעיף 13(5) לחוק, כ" אם בהגנות אחרות. בהוכחות עצמן חקר הירש את לז"א קצרות ממש, כך גם את העד מטעמו; הירש נחקר; ולאחר תמלול הפרוטוקול נפנו הצדדים לסיכומיהם, כאשר על העיקריות בטענות נעמוד בד"ן שלהלן.

ד"ן

10. לז"א ראה להשתית תביעתו לא רק על עילת לשון הרע, כ" אם גם על **פגיעה בפרטיות**; זאת אף שסכום התביעה "לצרכי אגרה" ממילא היה נמוך מן הפיצוי המגיע ללז"א לשיטתו כבר בעילת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לזין נ' הירש

לשון הרע. יוער אפוא תחילה כי ניתן היה לחסוך את הצורך בהידרשות לענייני פגיעה בפרטיות. העובדה שלזין גרוש היא נחלת הציבור, אין חולק (ס' 34 לתצהירי ההפרכה מטעמו). פרסומיו של הירש אינם חושפים נתונים נוספים החודרים לצנעת הפרט של לזין, אלא אך מפתחים את עובדת היות לזין גרוש כדי התנגחות בו: "תדעו לכם שהוא מתאר פה את חוויית הגירושין הפרטית שלו", כתב הירש בהתייחסו לפרסום של לזין (ס' 43 לתצהיר לזין) ו-"וואלה יש לו סיפור גירושין כואב" (ס' 45 לתצהיר), הן שתי האמירות המרכזיות שנזכרות בתביעה. תיאורים אלה, יש לקבל את הסבריו גם אם הדחוקים קמעה של הירש (עמ' 60-65 לפרוטוקול), אינם בבחינת תיאור ידיעותיו האישיות של הירש על אודות ענייניו הפרטיים של לזין, כי אם אך פיתוח של עובדת הגירושין. גם אם הדברים הוצגו כעובדה, אין בהם ידיעה של הירש וממילא חשיפה כלשהי על ענייניו הפרטיים של לזין, ודאי לא פגיעה בצנעת הפרט. יודגש: מובן שאפשר שהתבטאויות מן הסוג האמור, ודאי כאשר הן מוצגות כעובדה ומעלות תהייה בקורא שמא המפרסם הוא "אחד שיודע", יכול שיעלו כדי לשון הרע (ואכן – הן כאלה במקרה זה). אולם פגיעה בפרטיות אין כאן.

11. נפנה עתה לנדבך המרכזי בתביעה, והוא עילת לשון הרע. כאן המדובר בסוגייה שאינה סבוכה: אכן, לשון הרע, אשר הירש אינו מציג כל הגנה מפניה. טרם מעבר לבחינת עילת לשון הרע כסדרה, צמד הערות מקדימות על אופיו של הסכסוך, המקרין גם על דרך הניתוח והיקפו.

12. ראשית, אשר למתווה ניהול הגנתו של הירש: לזין הביא לפני בית המשפט בתביעתו אגד של פרסומים מגוונים של הירש על אודותיו, בדפי הפייסבוק ובאתר האינטרנט, מנה אותם אחד לאחד, והגיש תצהירים מפורטים מאין כמותם שבאו להבהיר מהם הביטויים המסוימים המהווים משום לשון הרע בכל פרסום (לסקירה: ס' 33-72 לכתב התביעה; ס' 39-91 לתצהיר לזין; סעיפים 11-41 לסיכומיו). ביחס לכל פרסום ביאר על שום מה אינו נכון עובדתית, אם הוא נחזה להוות הבעת דעה – מדוע אינו משום הבעת דעה, ובכל מקרה – מדוע כל אחד מהם יש בו כדי לפגוע בשמו הטוב ובאופן שאינו מקים להירש כל הגנה. אל מול תביעתו ותצהיריו עבי הכרס של לזין, העמיד הירש הגנה אשר עוסקת בפרסומים הספציפיים באופן כוללני למדי. את כתב הגנתו הקדיש לפרסומים נטענים של לזין (ככלל – בלא צירופם) כדי ללמדנו שגם לזין יודע לתת דרור ללשונו, כמו גם לתיאור כללי של ה"מחלוקת" בין השניים. בשולי הגנתו הפנה הירש בלאקוניות לרשימת הגנות העומדות לו לסברתו בחוק, בלא פירוט; ונדרש ל"התייחסות ספציפית לנטען בכתב התביעה" בת עמוד בודד. דרך הילוכו זו של הירש נמשכה גם בתצהיר מטעמו, שאין לו כמעט צרופות זולת ריכוז לא סדור של פרסומיו של הירש, אף כי זו הפעם צורפה לו התייחסות (עמ' 7 ואילך) גם לטענות הספציפיות של לזין, התייחסות שניתן להגדירה ככוללנית ובלתי מדויקת כל צרכה. חוסר האיזון בין הנטען בתביעה לבין התמודדות המפרסם – שעליו עיקר הנטל – נמשך גם לעת הוכחות, שם נחקר לזין בקיצור נמרץ; והמשיך לבסוף לעת סיכומים, שם עיקר סיכומיו של הירש הוקדשו לחזרה תדיר בלא שינוי על שטען כבר בהגנתו, ללא התייחסות של ממש לסיכומיו המפורטים של לזין, ובלא להתיימר אפילו להפנות לראיות התובע או לפרוטוקול הדיון, בניסיון לבסס את הגנתו כמו גם את הפרק שהכתיר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לוי' נ' הירש

כ"ניסיון לתת התייחסות לטענות הקונקרטריות של מר לוי' (עמ' 11 ואילך). אם לא די באלה, הרי שלעת סיכומים זנח הירש כמעט כליל את כל שלל ההגנות שטען להן, והסתפק בשלוש בלבד (ס' 14, 15(3) ו-15(6) לחוק), אף זאת בלא לבאר כל הגנה ביחס לאיזה פרסום היא מתייחסת (ס' 46-51 לסיכומיו). דרך זו של הירש בניהול הגנתו, מובילים לכך שהגנתו מאבדת מראש כל עוצמה, וברי כי הרכיבים הרבים שעליו הנטל בהליכי לשון הרע לבסס את קיומם נותרים ככאלה שאינם ניתנים לביסוס. ועוד, הדבר מוביל לכך שבניגוד למצב הנפוץ בתביעות לשון הרע, שבו נדרש בית המשפט לנתח ביטוי אחר ביטוי, ולבחון ביחס לכל אחד ואחד מן הביטויים את שאלת פרסומו, היותו משום לשון הרע, וההגנות הנטענות העומדות ביחס אליו. דרכו של הירש היא להתייחס לכלל הפרסומים כמכלול (ולשיטתו – כפרסום אחד, מה שאמור להקרין על היקף הפיצוי אם נפסק, ס' 44-45 לסיכומיו); ניתוח הטענות ייעשה אפוא בהתאמה באופן ממוקד יחסית, בלא להידרש כאן בהכרח לבחינה מפורטת של כל ביטוי וביטוי, אלא במידת הצורך.

13. **שנית**, אשר לטיב המחלוקת שבין הצדדים, כמקרינה על היות הפרסומים משום לשון הרע: לוי' מתאר את פרסומיו של הירש כמקבץ התקפות משולחות רסן, שהחל בהן הירש בעקבות הדיון המקדמי ביום 5.9.2019 בתביעה שיזם הירש בעקבות הידיעה של לוי' על אודות הפסדו של הירש בהליך משפטי מול אחר. הירש לעומת זאת מבקש לאפיין את המחלוקת באלו המילים (כך פתח דבר בסיכומיו): "אם צריך לנעוץ סיכה בלב ליבו של תיק זה, אזי היא תינעץ בדברי [הירש] לפיהם פרסומי [לוי'] מכחישים את השואה כפי שהייתה באמת, ומכחישים את זכר הקורבנות. כל יתר העניינים בתיק הם שוליים לעניין מרכזי זה שהוא לב המחלוקת והסכסוך שבין הצדדים". ומוסיף הירש: המדובר ב"פולמוס רב זרועות, אקדמי ואידאולוגי באופיו...", כאשר "ראשיתם של דברים בערב יום השואה 2018, אז מר הירש פרסם ביקורת ספרותית על ספרו של מר לוי' 'קאפו באלנבי'" (ס' 27 ו-28 לסיכומיו). קרי: מחלוקת רעיונית, וכזו שנולדה זמן רב לפני הסכסוך המשפטי הקודם בין השניים. אך הקושי הברור בניסיון זה של הירש הוא כפול. **ראשית**, הירש לא הציג כל ראיה לכך שפרסם את ביקורתו על אודות ספרו של לוי' בערב יום השואה 2018 (קרי יום 12.4.2018), כשנה וחצי טרם מה שלוי' טוען לו כתחילת המתקפה המרוכזת של הירש עליו בעקבות אותו הליך משפטי נזכר. לוי' עמד כך שאין אלא ראיה לכך שמועד הפרסום הוא בספטמבר 2019, בעיצומה של מתקפת הפרסומים של הירש, הירש לא התיימר להציג כל ראיה לכך שהפרסום מוקדם יותר (הפרסום הנושא סימון "45" לתצהירו אינו מלמד על מועד פרסומו), וניסיון של הירש לדחוק את מועד התעוררות ה'מחלוקת' לאחור, דינו דחיה. קרי, המדובר בנדבך אחד מתוך מסכת פרסומים שיש בסיס לטענת לוי' כי היא באה כביטוי לתחושותיו של הירש באותו דיון מקדמי ביום 5.9.2019, ובכל מקרה – לאחר הפרסום של לוי' על אודות תוצאות תביעת שלו'נגר נגד הירש, בחודש דצמבר 2018. **שנית**, ממילא אין כל עיגון לניסיון לתיאור הפרסומים של הירש כ"פולמוס", ודאי כזה הקשור ב"ביקורת ספרותית" על מחקריו של לוי' על אודות השואה, וודאי כזה המותיר את כל יתר הפרסומים כ"שוליים", כשיטת הירש. לוי' לא 'התפלמס' עם הירש על דבר. לוי' סקר ביום 24.12.2018, באתר החדשות שהוא אמון על פרסומים בו הקשורים בענייני משפט, את דבר פסק

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לז"א 19-09-19

הדין שניתן ימים אחדים קודם לכן, שבו נחל הירש הפסד תוך ביקורת נוקבת של בית המשפט עליו. הירש תבע בתגובה את לז"א ואת המו"ל, הגיע לדין המקדמי ששם התלהטו הרוחות והובהר לו שם, לפי הטענה, כי טענותיו כלפי לז"א נטולות עיגון (ולבסוף אכן לא חויב לז"א אישית בדבר). רק לאחר דיון זה החל הירש במסע הפרסומים רחב ההיקף ומשולח הרסן כלפי לז"א. ענייני ספריו של לז"א על השואה לא היו המקור למחלוקת, לא היו מושא ל"ביקורת ספרותית" של הירש שהרי לא קרא ספרים אלה, הודה, אלא היוו לו אך עניין נוסף שבו ינסה להיאחז על מנת לנגח את לז"א בכל דרך. דברים אלה יש בהם להבהיר, ולו בכלליות בשלב זה, את טיבה של המחלוקת שבין הצדדים, ומהם קצרה הדרך כמובן לקבלת התביעה.

14. לאחר הערות מקדמיות וכלליות אלה, ניתן לפנות לניתוחה של התביעה בלשון הרע, זאת בהתאם לארבעה השלבים הנוהגים (ראו: ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 568, 558 (2004); ע"א 6903/12 Canwest Global Communications Corp נ' עזור (22.7.2015)): קיום פרסום; אם יש פרסום: היותו משום "לשון הרע" כאמור בחוק ובהקשר אובייקטיבי; אם הוא בבחינת לשון הרע: תחולת ההגנות שבחוק שיש בכוחן לשלול את אחריות המפרסם ללשון הרע; ובאין הגנות: הסעד המתאים. נבחן עתה את התביעה בהתאם לשלבים אלה כסדרם.

15. ראשית, שאלת הפרסום. הירש הכחיש בהגנתו פרסום, באופן כללי ובלא ביאור. בסיכומיו (ס' 9-16) ביקש הירש לבאר כי כיוון שהמדובר בפרסום במרשתת ואין בידי לז"א להוכיח כי אחר זולתו נחשף לפרסומים, אין המדובר כלל בפרסום. טענה נטולת עוצמה: "פרסום", בין היתר, הוא כזה הנעשה "בכתב, והכתב עשוי היה לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע" (סעיף 2(ב)(2) לחוק). שלושה עמודי הפייסבוק של הירש (הדף הראשי ולו כ-5,000 עוקבים, ושני הדפים ה"ייעודיים" לז"א שלהם כ-140 עוקבים) – בכתב, וחשופים לציבור. עניין נפוץ הוא כי מושא רשומות למיניהן במרשתת ילין בתביעת לשון הרע על תוכן הפרסומים. מובן כי בית המשפט נכון יהיה לראותן כ"פרסום", גם בלא שהתובע יצביע על פלוני שאכן קרא בפועל את הרשומה המסוימת: "בשלב זה של התפתחות הפסיקה לא יכול להיות ספק כי פעולה ישירה של כתיבת "סטטוס" או "פוסט" ברשת החברתית היא אכן פרסום כמובנו בחוק, ועל כן עשויה להקים עילה לתביעה ככל שיש בו משום לשון הרע", נקבע (רע"א 1239/19 שאול נ' ניידלי תקשורת בע"מ בפסקה 42 (8.1.2020)). פרסום ודאי ישנו.

16. אגב כך, והנושא בעל נפקות גם בהמשך הניתוח, התייחסות לשאלה האם פרסום יחיד או מספר פרסומים: הירש חפץ להגדיר את מכלול רשומותיו, בכל דפי הפייסבוק והאתר שלו, כ"פרסום בודד", ובכך כמובן להערים מעוצמתם ואף להגביל את סכום התביעה נגדו. ברם כטענת לז"א, ברי כי המדובר בפרסומים נפרדים (ומונה לז"א: 17 במספר, זאת לצד תגוביות). רצף פרסומים, אפילו הם קרובים בעניינם ובמועדיהם, הם עדיין פרסומים נפרדים, גם אם כמובן יהיה בזיקה ביניהם למנוע את ההתייחסות אליהם כנפרדים לחלוטין לצורך קביעת הפיצוי הכספי בגינם, או את הצורך לבחנם אחד לאחד לצורך הדיון המשפטי (ראו לדוגמה: ת"א (מחוזי-ת"א) 14-11-14264-11 כנפו נ' 14

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לוי' נ' הירש

גינזבורסקי בפסקה 8 (א) (4.1.2018)). מובן כי העובדה שפרסומים אלה באו במספר מסגרות נפרדות של דפי פייסבוק ואתר של הירש אך מדגישה כי המדובר בפרסומים נפרדים.

17. מכאן שאת השלב הראשון צלח לוי' בנקל: פרסום יש.

18. **לשלב השני, של היות הפרסומים משום לשון הרע, בהקשר האובייקטיבי:** לוי' הפנה בדיוקנות ביחס לכל אחד מן הפרסומים לרכיב המהווה לשון הרע. הירש לא טען למעשה דבר בקשר עם נדבך זה בניתוח עילת לשון הרע. ברי אפוא כי ביחס לכל פרסום ופרסום, שכל אחד מהם כולל גידוף, ביזוי והשפלה של לוי', יש משום לשון הרע, בדברים כדי להשפיל את לוי', לעשותו מטרה לשנאה או בוז, ויש בהם להיכנס להגדרת "לשון הרע" שבסעיף 1(1) ו-1(2) לחוק; וככל הנוגע לפרסומים הקוראים ליטול מלוי' את משרותיו – גם להגדרה שבסעיף 1(3) לחוק. מובן ששאלה נפרדת לחלוטין תהיה האם עומדת להירש הגנה שבחוק, כטענתו. אולם לשון הרע ודאי יש, ולוי' צלח אפוא גם את השלב השני.

19. הגענו אל **השלב השלישי**, הוא שאלת קיומן של **הגנות של הירש בגין אותם פרסומים, שהם בבחינת לשון הרע**. טרם בחינת ההגנות, יש לתת את הדעת לדרך הילוכו של הירש, אשר לעת כתב הגנה (ס' 48-51) ראה למנות לא פחות מעשר הגנות שמצא בחוק, אף זאת תוך הדגשה כי אלו עומדות לו "במיוחד" ו"בין היתר". פירוט לא בא, לא בכתב ההגנה, לא בתצהיר. לעת סיכומים, כאמור כבר, ראה הירש להצטמצם לשלוש הגנות בלבד: אלו שבסעיפים 14 ("אמת דיברתי"), 15(3) ("הגנה על ענין אישי כשר של הנתבע") ו-15(6) (ביקורת על יצירה ספרותית); מה שהפך את מאמציו של לוי' להתמודד מראש בסיכומיו עם הגנות אחרות שהזכיר הירש בכתב הגנתו למיותרים.

20. נפתח **בהגנה הראשונה**, היא הגנת "**אמת דיברתי**": קשה להבין מן ההגנה באופן סדור די הצורך ביחס לאלו ביטויים כלל מתייחס הירש. לשיטתו הרי (ס' 59 ואילך לסיכומיו) עיקר פרסומיו אינם אלא משום הבעת "דעה", המוגנת לסברתו, ומכאן שאינו מגיע אפילו לטעון מהן העובדות שטען, והיכן האמת שבדבריו, הכל בהתאם לאמות המידה הפסיקתיות הנוהגות באלה (דנ"א 2121/12 פלוני נ' דיין אורבך, פ"ד סז(1) 667 (2014)).

21. ניזקק אפוא בקיצור רק לשני עניינים שניתן לזהות שביחס אליהם למצער טענת הירש היא כי אמת דיבר, והרי אלו עובדות.

22. ראשית, אותו "פולמוס" (הגדרת הירש) בענייני השואה. לוי' מתאר עצמו מצדו, וזאת לא ניסה הירש להפריך: חוקר שואה מוערך, שפרסם 15 ספרים ומאות כתבות ומאמרים בנוגע לשואה, זכה בפרס בוכמן של יד ושם ובאותות הוקרה וציון לשבח לרוב, ומרצה בשורה ארוכה של מוסדות. הירש מצדו מגדיר עצמו בן למשפחת ניצולי שואה. זיקתו המרכזית לפרסומיו של לוי' אינה נסמכת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לוי'ן נ' הירש

על ידיעותיו בתחום, אלא על רצונו הניכר מפרסומיו להתנגח בלוי'ן בכל דרך. כפי שהתחוויר, לא היה להירש כל קושי לטעון טענות עובדתיות (ואף להשמיע "דעה") על ספריו והרצאותיו של לוי'ן, בלא שהירש יקרא כלל ועיקר מה כתב לוי'ן, או ישמע מה אמר בהרצאותיו. דוגמה לכך היא רשומה (נספח 38 לתצהיר לוי'ן) שם מפנה הירש לסרטון הכולל הרצאה של לוי'ן באוניברסיטת בר אילן, וקובע: "ה'עיתונאי' איתמר לוי'ן אומר שקורבנות השואה שהלכו כצאן לטבח – ראויים לבוז. ראו בסרטון המצורף דקה 50:06. קורבנות השואה ראויים לבוז? להשוות יהודים לצאן? מה אנחנו חיות? הרי הנאצים השוו אותנו לחיות", ועוד ברוח זו. אך מה נעשה וצפייה בסרטון וקריאת התמליל מגלים מיד שלוי'ן לא אמר את הדברים כאילו הם עמדתו. בהרצאה מלומדת הוא הסביר בין היתר כי את משפטיהם של הקאפוס בשנות החמישים של המאה הקודמת אי אפשר להבין "אלא על הרקע של אותה תפיסה" – היא תפיסת ה"צאן לטבח". תפיסה זו אינה שלו: לוי'ן מציג אותה ואז מבקרה מיד כ"דיכטומית" ו"פשטנית", תוך שהוא מציין שראוי להבליט כי "חלק ניכר מבעלי התפקידים היו אנשים נאצלים" (ס' 73-74 לתצהיר, והסרטון והתמליל שצורפו). קרי, הירש שומע את שהוא רוצה לשמוע, מוציאו מהקשר, קובע עובדתית שהתפיסה היא של לוי'ן, ואז מקביל את תפיסותיו לתפיסות הנאצים. כל אמת אין בדברים קשים וחריפים אלה של הירש. ובדומה לשמיעה הנעדרת בסיס בנשמע, באה גם קריאה הנעדרת בסיס בכתוב, נחלתו של הירש במגוון אמרות אחרות שלו, הנועדות להוות "ביקורת" על מחקריו של לוי'ן, אף שכהגדרתו אך "עלעל" באותם ספרים, והסתבר בדיון כי ודאי לא קרא אותם או מקצתם.

23. שנית, לענייני "אמת דיברתי" לדידו של הירש, זאת לענייני היותו של לוי'ן כתב בתחום ראיית החשבון ומעברו הנטען לשמש עורך בטאון לשכת רואי החשבון (ס' 47 לתצהיר לוי'ן). כה כתב הירש: "כך נראית שחיתות עיתונאית. 12 שנים איתמר לוי'ן היה כתב לענייני ראיית חשבון בגלובס, ובמסגרת זו תקף, השמיץ והכפיש את לשכת רואי החשבון ואין סוף רואי חשבון. בשנת 2006 כשללשכת רואי החשבון כבר נמאס, מה עשו? מינו אותו לעורך בטאון לשכת רואי החשבון וככה הורידו אותו מהגב שלהם. וכך כבר 13 שנה האיתמר לוי'ן הזה אוכל חינם על חשבון הציבור. האם זו לא שחיתות?! שוחד?! סחיטה?! על פחות מזה תפרו לנתניהו ואלוביץ את תיק 4,000...". לוי'ן הכחיש נמרצות וטען כי המדובר בשקר מוחלט, הן לגבי כתיבתו, הן בנוגע לנסיבות שבהן החל לעבוד עבור הלשכה. הירש לא חקר אותו אפילו על העניין. הנטל כמובן עליו. המסקנה היחידה: כי ככל שביקש לאחוז בהגנת "אמת דיברתי", לא עלה בידו הדבר. עוד יוער כי ניסיונו לצבוע את הביטוי "שחיתות" בצבעי "דעה" (ס' 67 לסיכומיו) לא יסכון: השחיתות הוצגה כעובדה, וצירופם של סימני שאלה וקריאה לרצף ההאשמות החריפות ("שחיתות?! שוחד?! סחיטה?!") ודאי אינם מעמעמים בנסיבות את היות טענותיו עובדתיות, ונטולות ביסוס והגנה.

24. יוסף, כי קיימות טענות עובדתיות אחרות שלוי'ן טען להן ואשר הירש פטר עצמו מלהתייחס לנכונותן כיוון ששזר בדבריו את המילה "לדעתי" (לעתים, טען לוי'ן – רק לאחר משלוח מכתב ההתראה בידו), והנה לנו דעה המותרת בהבעה, כך שיטת הירש. אך מובן כי הוספת המילה "לדעתי"

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לוי' נ' הירש

אינה הופכת טענה עובדתית במחי יד להבעת דעה, זאת כשם שתוספות של "לכאורה" או "ככל הידוע" אינן מעימות מהיות הטענות עובדתיות ובבחינת לשון הרע, אשר מצריכות ביסוס לשם העמדת הגנה לנתבע (ראו: ע"א (מחוז-ת"א) 16523-05-13 **פלבסקי נ' חברת מקור הפורמיקה בע"מ** בפסקה 34 (19.2.2015)). מובן עוד שעירוב בין עובדות לבין דעות, עד כי הקורא לא יוכל עוד להפריד ביניהם – וזהו מאפיין ברור של רבים מן הפרסומים כאן – שולל את הגנתו של המפרסם בטענת "אמת דיברתי" (ראו: דעת הרוב בד"נ 9/77 **חברת החשמל לישראל בע"מ נ' הוצאת עתון "הארץ" בע"מ**, פ"ד לב(3) 337, 354 (1978)).

24. נפנה עתה להגנה השניה אשר הירש בחר להיאחז עדיין גם בה, והיא זו שבסעיף 15(3) לחוק: כי הגנה טובה תהיה לנתבע ככל ש"הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר" שלו. על שום מה אמורה ההגנה לחול לא הסביר הירש כדבעי, לא בכתב הגנתו, לא בסיכומיו (ס' 51). ואכן, אינה חלה. אין כל "ענין אישי כשר" שהצדיק דבר משטף הפרסומים של הירש. לוי, כעיתונאי, דיווח על הסכסוך המשפטי שהתנהל בין הירש ואותו שלזינגר, ועדכן בתכני פסק הדין (נספח 7 לתצהירו)). דיווח שעיקרו אינו אלא סקירת פסק הדין, והביקורת החריפה שמתח בית המשפט באותו הליך על הירש. לאחר מכן מצא עצמו לוי נדרש להתגונן (בהצלחה) מפני תביעתו של הירש בלשון הרע. אין כל קשר בין רצונו של הירש להפרע מלויין בעקבות אלה לבין הגנה על "ענין אישי כשר", ודאי כפי שזה הוכר בפסיקה (ולדוגמה ראו: ע"א 310/74 **שיטרית נ' מזרחי**, פ"ד ל(1) 389 (1975)).

25. עתה להגנה השלישית והאחרונה, שהירש בחר לאחוז בה גם לאחר שזנח את יתר קווי ההגנה: היא זו שבסעיף 15(6) לחוק ("הפרסום היה בקורת על יצירה ... שהנפגע פרסם ... ובמידה שהדבר כרוך בבקורת כזאת – הבעת דעה על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה יצירה ..."). ברי כי טענות אלה של הירש אינן יכולות להתייחס אלא ל"ביקורת", לא להשתלחויות הכלליות והרבות שלו כלפי לוי. ואף כאשר באו "ביקורת", לא היו אלה אלא הטחת חרפות והאשמות קשות כלפי לוי, הנסמכות גם על טענות עובדתיות שלא בוססו, וככאלה שאינן יכולות לבסס הגנה.

26. אפילו היינו מניחים חרף האמור כי אי אילו מן הפרסומים נדחקו לגדר "ביקורת" על "יצירה" של לוי, כעיתונאי או כחוקר שואה, וכי בכך היה להקים הגנה ראשונית של תום לב למפרסם, הוא הירש, ממילא הגנה זו הייתה נשללת על אתר, נוכח הוראת סעיף 16(ב)(3) לחוק. זה קובע כי חזקה על הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב, בין היתר, אם "הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15". כאן, כוונותיו של הירש ברורות, שכן הוא הכריז עליהן: כנסקר בהרחבה בתצהירו של לוי, מיד בראשית פרסומיו ביום 6.9.2019, למחרת הדיון המקדמי (שכנראה לא הניב להירש את התוצאות המקוות) בתביעת הירש נגד לוי ואחרים, הכריז הירש בפני קוראיו כי "אני עוקב אחרי הפרסומים של איתמר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לזין נ' הירש

לזין ו[א]ציג לכס אותם באור הגנאי הראוי". הירש הוסיף והבהיר לזין מיד בתחילת הפרסומים כי בכוונתו למרר את חייו, בהשתמשו באמרה: "באים לעיתונאים: איתמר לזין תתכונן לשבוע הקשה בחייד" (זאת, טוען לזין והירש אינו מכחיש, בזיקה לאחרים שביקשו להיאבק בגורמים במערכת הבנקאית בדרך של הטרדתם ותוך שימוש בדף פייסבוק ואתר בשם "באים לבנקאים" – ת"פ 50883-12-16 **מדינת ישראל נ' כהן**). אמר הירש ועשה, בשטף הפרסומים בשבועיים שעד להגשת התביעה המקורית ובחודש הנוסף עד לתיקונה, תוך שהוא מכנה את לזין "בוגד" ו"שקרן", שב ומציע להושיבו בבית הכלא, מבקר את השכלתו, את הדרך שבה הוא מתלבש, את נסיבותיו המשפחתיות, ומשתלח בו ללא הרף. לו היה ספק אם הקרב של הירש נגד לזין הוא אישי או שמא אך ביקורת מן הסוג שחופש הביטוי נועד לקדם, באים צמד דפי הפייסבוק הייעודים שפתח (לזין, ולא שמענו שליוצרי יצירות אחרים הקדיש הירש עתותיו), "איתמר לזין העיתונאי" ו"עמוד לביקורת עיתונאית וספרותית על פרסומיו של איתמר לזין" שמם, ונדע. הירש אף הדגיש כי תכלית (אחת) של פרסומיו היא פיטוריו של לזין מכל מקום שבו הוא עובד, וכהגדרתו של הירש: "תקשיב טוב מר לזין – תרשום לפניך – הפרסומים שלי לא יפסקו ואף יתרבו וסופם יהיה כשאתה תחדל להיות עיתונאי. יש עיתון שסגרתי ו-2 עיתונאים כבר שלחתי הביתה ואתה תהיה השלישי. כל האמצעים המשפטיים כשרים. אני ואתה עד סוף הקריירה שלך" (ס' 48 לתביעה). פרסומים חריפים אלה, יוער, נמשכו גם לאחר הגשת התביעה ועוד משך כשמונה חודשים (כמפורט בס' 101-102 לתצהיר לזין), עד שהירש בחר להסיר את כלל הפרסומים עד שיגלה בתום ההליך מה בידו לשוב ולפרסם – פרסומים שלא עליהם התביעה הנוכחית אולם מבארים את הלך רוחו והתנהלותו של הירש.

27. מן המקובץ עולה שהגנת תום לב אינה עומדת להירש, ואפילו נמצא כי עמדה לו הגנה זו – היא נשללת נוכח תוכן הפרסומים, הרבים מספור וקשים מנשוא. אין להירש אפוא כל הגנה בלשון הרע. יוער כי די בדברים שנאמרו עד הנה כדי לבסס מסקנה זו, ואיני נזקק אפוא לכל אחת ואחת מטענותיו המפורטות של לזין בעניין. ועוד, כפי שהובהר כבר, שעה שמדובר בשטף פרסומים רצופים של הנתבע, המתאחדים לבסוף כדי נחשול שאותו דחף על מנת שיתמוטט על ראשו של התובע, איני נדרש בפסק הדין לניתוח באזמל של מנתחים של כל מילה וכל ביטוי שבפרסומים אלה, כשם שלא אפרידם אחד לאחד (זאת לנוחות הנתבע) לעת קביעת הפיצויים. לסוגיה אחרונה זו נפנה עתה.

28. **לסעדים אפוא:** הפרסומים הוסרו, גם אם משיקול טקטי של הנתבע, כפי שהבהיר מפורשות – עד שבית המשפט יאמר את דברו. על הפרק לעת הזו הסעד הכספי, הוא הפיצוי ההולם שיש לקובעו. מה נזקו בפועל של התובע אין לדעת, ואומדנה באשר לכאבו ולסבלו אינה רצינית. ההתמקדות תהא אפוא בפיצוי הסטטוטורי, הקבוע בסעיף 7א לחוק, והעומד על סכום מירבי של כ-75 אלף ₪ לערך (כערכו כיום), וכאשר הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע – על כפל האמור.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לז"א 19-09-19

29. בענייננו, כאשר הכוונה לפגוע בתובע היא מוצהרת ממש, אנו עוסקים בפיצוי סטטוטורי מירבי אפוא של כ-150 אלף ₪ לפרסום (זאת כמובן כסכום גג, המתאים לפרסום החמור ביותר שבמצא), וכיוון שמדובר במספר רב של פרסומים, כמבואר, סכום הגג מוכפל במספר הפרסומים. עם זאת, מובן שכאשר מדובר בשטף של פרסומים, סמוכים מאד בזמנם, ועניינם אחד – הכפשתו של לז"א בכל דרך, הרי שלא ניתן להתייחס אליהם בנפרד ולעסוק בהכפלות פיצוי מלאכותיות (וכפי שנקבע בעניין **כנפו הנ"ל**: "נראה שאין מקום 'לספור' כל פרסום ופרסום באופן נפרד לצורך פסיקת פיצוי. לפיכך, אין מדובר בעשרות פרסומים שיש למנות בנפרד לצרכי חישוב פיצוי, ומאידך - ברור שאין מדובר בפרסום אחד בלבד, כפי שמבקש הנתבע לטעון"; והדברים יפים לענייננו). יש לקבוע אפוא פיצוי הולם, בהתאם לאמות המידה הפסיקתיות, ועל רקע טענות הצדדים (ס' 59 ואילך לסיכומי התובע; ס' 21-8 לסיכומי הנתבע; ולא אדרש אלא למרכזיות שבהן).

30. בבואנו לקבוע את גובה הפיצוי, יש להשית לבנו, בין יתר השיקולים, לכך שהמדובר בנתבע אשר כיוון לפגוע במידה המירבית בתובע, ואף העריך שבדרך פעולתו יעלה בידו להעכיר את שלות התובע באופן קשה ("אני תיארתי לעצמי שהוא ייקח את זה מאד קשה", הודה (עמ' 49, ש' 7-8 לפרוטוקול)); עניין המקרין לא רק על הכפלתה של תקרת הפיצוי, כי אם גם על מיקום גובה הפיצוי בטווח המורחב. יש לתת משקל לכך שהמדובר במה שקשה להגדירו אלא כמסע נקם בתובע, עיתונאי אשר עשה את מלאכתו בדיווח על תוצאות הליך משפטי קודם, וכאשר נתיב תביעת לשון הרע נגד העיתונאי התברר לנתבע כנראה כבלתי מועיל, בחר לפתוח בהתקפות אישיות חריפות על התובע. עוד יש לזכור כי שהנתבע עשה שימוש בביטויים חריפים עד מאד כלפי התובע, לרבות כינויו "בוגד", האשים אותו בעבירות פליליות חמורות, וקבע כי עליו לשבת בכלא בשל פרסומו. יש להתייחס לכך שהירש פעל לנסות לשבור את מטה לחמו של לז"א, והכל כיוון שהלה עשה עבודתו כעיתונאי. יש לשים לב לכך שהירש פצח בהתקפה מרוכזת על לז"א, פרסום רודף פרסום, המשיך בה שבועות, כאשר קיבל מכתב התראה – רק החרף את פעולותיו כפי שהכריז שיעשה, ואפילו לנוכח כתב התביעה לא חדל מלפרסם פרסומים בוטים על אודותיו של לז"א משך חודשים ארוכים. לז"א מוסיף עוד (ס' 62.6 לסיכומיו), והירש אינו טוען למעשה דבר ענייני בתגובה, כי הירש הוא לדידו של לז"א בבחינת "שור מועד": מי שחויב כבר בפיצויים של 120,000 ₪ בתביעת הדיבה שהגיש נגדו שלזינגר (ת"א 34375-09-15) ועמידה ביסוד הפרסום של לז"א; מי שחויב כבר בפיצויים של כ-80 אלף ₪ בעילה של לשון הרע בהליך אחר (ת"א 5197-06-08 בר תור נ' הירש (27.6.2013)); ועדיין, מי שידו קלה על המקלדת.

31. התנהלות הנתבע לאורך הדיון יש לה משקל (ראו לדוגמה: ע"א 492/89 **סלונים נ' "דבר"** בע"מ, פ"ד (3) 827, 834-835 (1992)). הותרת הפרסומים בעינם לאחר הגשת התביעה והוספה עליהם (ס' 101-102 לתצהיר לז"א) – בעייתית. בחירתו של הירש להסיר את הפרסומים בחודש יוני 2020 – דלת משקל, שעה שביאר מפורשות כי עשה כן רק כיוון שהוא ממתין לראות מה יעלה בגורל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לז"א 19-09-19

ההליך כאן, ולאחר מכן בדעתו לאגד את פרסומיו – אלה שיותר – לספר על אודות לז"א (עמ' 47 לפרוטוקול, ס' 83 לסיכומיו).

32. התייחסות נדרשת היא לעובדת הפרסום ברשת החברתית פייסבוק ובמרשתת, והמתח המידי הנוצר בין שיקולי חופש הביטוי והזכות לשם טוב כתוצאה מדרך פרסום זו (וראו: רע"א 1688/18 סרנה נ' נתניהו, בפסקה 4 (15.4.2018)). אכן, כפי שביאר בית המשפט העליון: "לא ניתן להפריז בתרומתן העצומה של הרשתות החברתיות לחופש הביטוי, באשר הן מאפשרות לכל אזרח לבטא את אשר על ליבו בהיקש מקלדת, להפיץ את עמדותיו לקהל הרחב בלחיצת כפתור, ולתרום לשיח הציבורי את קולו הייחודי בקלות ובמהירות" (עניין ניידלי הנ"ל, בפסקה 3 לחוות דעתה של כב' השופטת וילנר). ועם זאת יש להיות ערים לפוטנציאל הנזק העצום הכרוך בהכפשת שמו של אדם ברשתות החברתיות, הגלום בין היתר בקלות ההפצה, נגישות הפרסומים, החשיפה המוגברת דווקא בפני חבריו של הנפגע, נצחיות התכנים, והיעדר כל בקרה אתית על הפרסומים הפוגעים (שם, בפסקה 5)). בענייננו, הפרסומים שבלב ההליך מדגימים בעיקר את מימוש הנזקים-בכח, פחות מכך את היתרונות שבמימושו של חופש הביטוי.

33. נוכח האמור, הרי שפיצוי משמעותי דיו ודאי צריך להנתן, הן כגורם שיש בו להעמיד פיצוי לתובע, הן כדי להרתיע את הנתבע ואחרים מפני פרסומים משולחי רסן, והכל בשים לב גם לפיצויים שנקבעו בפסיקה, אשר הציגו הצדדים ובעיקר התובע. אך בצד המוביל לקביעה שאינה גבוהה יתר על המידה נזכיר בפרט שני אלה: ראשית, תובע אשר אף הוא ידע להתבטא באופן חריף בפרסומיו (ויודגש שהכוונה כאן היא רק לאותם עניינים שבהם הביא הירש ראיות ותימוכין, לא לטענות הכלליות של הנתבע שלא זכו לגיבוי בראיות; ולאפשרות להדרש גם להתנהלות של מושא הפרסום ראו: רע"א 5022/13 הרב יצחק נ' דנון תקשורת בע"מ בפסקה 9 (8.9.2013)). שנית, המדובר בדפי פייסבוק אשר מספר החברים בהם אינו גבוה במיוחד (ב"דף הראשי" – כ-5,000 חברים, ובצמד הדפים הייעודיים שייחד הירש לז"א – כ-140 חברים).

34. על יסוד כלל האמור ומכלול טענות הצדדים (כאשר התייחסותי באה כאן אך למרכזיות שבטענות), הרי שיש להעמיד את הפיצוי בגין כלל הפרסומים בתביעה על 100,000 ₪. הפיצוי מתייחס כמובן רק לפרסומים מושא התביעה (קרי, אלו שנסקרו בסעיפים 39-95 לתצהיר לז"א ובגינוס הוגשה התביעה), לא לפרסומים אחרים.

35. יוזכר כי בתביעה נדרש סעד נוסף, של הסרת הפרסומים. לעת סיכומיו לא נזקק לז"א עוד לסעד זה כמובן, שהרי במהלך הדיון ראה הירש להסיר את הפרסומים. עם זאת, לז"א של הירש אין המדובר אלא בהסרה לשעה. את שהוסר בידו להשיב בלחיצת כפתור (וכניסוחו, עמ' 46 לפרוטוקול, כל הפרסומים הם במצב "אוף ליין"). הירש אוזח בדעתו כי בידו לפרסם על לז"א אשר יחפוץ, וישקול אם לחזור ולהעלות את החומר כתום המשפט ובהתאם למה שיותר לו (שם, בעמ' 47).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 58560-09-19 לזין נ' הירש

47-46; וסעיף 83 לסיכומיו). כך אוזן הסעד המבוקש של הסרת הפרסומים, אך חשש השבתם עדיין מרחף מעל ראשו של לזין. למען הסר ספק יובהר אפוא מראש: יימנע הירש מלהשיב את פרסומיו מושא התביעה על אודות לזין. פרסומים אלה שהסיר הירש הם חלק מן המלחמה הפסולה שאסר על לזין, במהלך שאין לפרשו אלא כנקם על אותה ידיעה של לזין ועל אירועי ההתדיינות המשפטית הקודמת ביניהם. אף אחד מן הפרסומים אינו כזה שיכול לזכות כאמור בהגנת תום הלב, נוכח כוונתו של הירש לפגוע בלזין במידה המירבית. אף אחד מן הפרסומים אינו יכול לראות עוד אור יום ואור מסך.

סוף דבר

36. התביעה מתקבלת חלקית, ככל שיסודה בעילה של לשון הרע (אך לא הגנת הפרטיות), והנתבע ישלם לתובע בקשר עם הפרסומים מושא התביעה סכום של 100,000 ₪. את הפרסומים מושא התביעה, שהסיר הירש זמנית אך ממתינים לדידו לתוצאת פסק דין זה – לא ישיב.

37. להוצאות: התובע השקיע זמן וממון בהגנה על שמו הטוב, ובגין אלה יש לשפוטו, כפוף כמובן להיות הוצאותיו מידתיות, סבירות ונחוצות לניהול ההליך, בהתאם לאמות המידה הנהוגות. הנתבע יישא אפוא בשכר טרחת עורכי דינו של התובע בסכום של 46,800 ₪; בכלל האמור התחשבתי גם ברוחב היריעה נוכח ריבוי הפרסומים, בעיסוק של ב"כ התובע בהתמודדות עם טענות הגנה שמהן נסוג הנתבע לבסוף, ובצורך להתקין עצמם לחקירת עדי הנתבע שתצהירם הוגש אך נמנעו מלהתייצב בלא הסבר של הנתבע. אשר להוצאות המשפט: הנתבע יישא בהוצאות התובע בסכום כולל נוסף של 10,000 ₪, המשקף באופן חלקי את אגרת המשפט (זאת בשים לב לפער שבין הסכום הנתבע לסכום שנפסק), עלויות ההקלטה ותמלול הדיון, וזמן בטלתו של התובע. סך ההוצאות שבהן יישא הנתבע אפוא: 56,800 ₪.

ניתן היום, כ"ה תמוז תשפ"ב, 24 יולי 2022, בהעדר הצדדים.

אריאל צימרמן, שופט

